

Vlaams
Parlement

ingediend op **376** (2019-2020) – Nr. 1
19 juni 2020 (2019-2020)

Motie

van Björn Rzoska, Imade Annouri en Stijn Bex

tot onderzoek door het Rekenhof
van de subsidiestromen van de Vlaamse Regering
naar de regionale luchthavens
Antwerpen en Oostende-Brugge

Het Vlaams Parlement,

- stelt vast dat:
 - 1° in 2013 de uitbating van de luchthavens van Oostende-Brugge en Antwerpen geprivatiseerd werd en sindsdien een luchthavenexploitatiemaatschappij (LEM) de eigenlijke luchtvaartactiviteiten uitvoert, waarbij voor beide luchthavens de Franse groep EGIS zorgt voor de exploitatie via die LEM;
 - 2° de LEM daarvoor subsidies ontvangt, in ruil waarvoor ze een concessievergoeding aan de overheid betaalt;
 - 3° de Vlaamse overheid daarnaast via de luchthavenontwikkelingsmaatschappij (LOM) verantwoordelijk is voor investeringen in de infrastructuur, het groot onderhoud, beveiliging enzovoort van die regionale luchthavens;
 - 4° er geen enkele globale financiële kosten-batenanalyse beschikbaar is voor de regionale luchthavens van Antwerpen en Oostende-Brugge, en de optelsom van de stroom van subsidies in de voorbije jaren allesbehalve transparant is;
 - 5° de milieubeweging Bond Beter Leefmilieu (BBL) in een dossier aangeeft dat er jaarlijks miljoenen euro's aan Vlaamse subsidies naar die regionale luchthavens gaan;
 - 6° er uit een analyse van de jaarrekeningen 2015-2017 door de BBL blijkt dat tegenover een omzet van 17 miljoen euro, een bedrag van zowat 32 miljoen euro aan subsidies staat. Dat zou dus betekenen dat het bedrag van de subsidies dubbel zo groot is als de omzet. Boven op dat bedrag zijn onlangs nog eens voor 2,5 miljoen euro extra subsidies uit het coronanoodfonds aan de luchthavens toegekend en dat terwijl de concessievergoedingen die het Franse bedrijf EGIS betaalt, zeer laag zijn: in 2017 bijvoorbeeld betaalde het voor de luchthaven van Oostende-Brugge 226.000 euro en voor de luchthaven van Antwerpen 250.000 euro;
- overwegende dat:
 - 1° de Vlaamse Regering van plan is om op korte termijn de twee LOM's van Antwerpen en Oostende-Brugge te laten fuseren;
 - 2° aan een dergelijke fusie een nieuwe subsidieovereenkomst zal worden verbonden;
 - 3° het logisch is dat eerst onderzocht wordt of de bestaande subsidiestromen naar de twee regionale luchthavens wel te verantwoorden zijn, rekening houdend met de exploitatieverliezen van beide luchthavens;
- stelt vast dat:
 - 1° het Rekenhof al in 2013 op vraag van het Vlaams Parlement een beperkt onderzoek naar de LEM-LOM-constructie van beide regionale luchthavens heeft ingesteld;
 - 2° Kris Neven, eerste auditeur-revisor van het Rekenhof, in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken van 19 december 2013 de volgende toelichting gaf bij de controleopdracht van het Rekenhof: "Daarbij wil ik aangeven (...) dat wij geen oordeel geven over de kwaliteit van de ramingen, noch over de toereikendheid van de kostenbeheersing, noch over de rechtmatigheid van de contractsluiting." (Verslag van het Rekenhof over de aanstelling van een exploitant voor de luchthavens Oostende-Brugge en Antwerpen (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 40/1);
 - 3° bij de bespreking van dat onderzoek in het Vlaams Parlement heel wat vragen onbeantwoord bleven;

- overwegende dat:
 - 1° Audit Vlaanderen in 2017 een procesaudit over de regionale luchthavens heeft gehouden;
 - 2° Audit Vlaanderen daarbij helemaal geen controleverificatie van de cijfers heeft gedaan, en evenmin is nagegaan of de grootteorde van de subsidies al dan niet terecht is en of het bedrag van de concessievergoeding voldoende hoog is;
 - 3° het dus uitdrukkelijk niet om een financiële audit ging;
 - 4° rekening houdend met het feit dat de Europese Commissie de twee regionale luchthavens ook heeft doorgelicht, maar dat ze dat uitsluitend heeft gedaan bij wijze van controle op eventuele staatssteun en dat het bovendien onduidelijk is of ze toen over alle informatie beschikte;
- is van mening dat:
 - 1° het niet voldoende is om een extern studiebureau aan te stellen dat nagaat hoe de Vlaamse regionale luchthavens in de mate van het mogelijke naar winstgevende ondernemingen kunnen evolueren;
 - 2° een volwaardige doorlichting door een objectieve instelling wenselijk is en die opdracht het best door het Rekenhof kan worden uitgevoerd;
 - 3° het Rekenhof via een audit klaarheid kan brengen over de juiste bedragen, de verantwoording ervan en de controle erop, en een globale kosten-baten-analyse kan opmaken over de voorbije eerste subsidieperiode, waardoor een vergelijking mogelijk is met de cijfers en prognoses die in 2013 aan de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken werden voorgesteld;
 - 4° alleen op basis van een globale en geverifieerde kosten-batenanalyse een ernstige financiële evaluatie mogelijk is en een onverantwoorde financiering in de toekomst kan worden voorkomen;
 - 5° het bijgevolg nodig is aan het Rekenhof te vragen om eerst een volwaardige audit van de regionale luchthavens uit te voeren voor verdere beleidsbeslissingen in het dossier van de regionale luchthavens kunnen worden genomen;
- beslist daarom dat conform artikel 96 van het reglement van het Vlaams Parlement aan het Rekenhof wordt gevraagd om:
 - 1° de regelmatigheid van de steun vanwege de Vlaamse overheid aan de twee regionale luchthavens Antwerpen en Oostende-Brugge te onderzoeken;
 - 2° met name een volwaardige audit uit te voeren die duidelijkheid schept over de subsidiestromen van de afgelopen vijf jaar, zodat een inschatting kan worden gemaakt van de effecten ingeval die subsidiestromen voor een volgende periode van vijf jaar blijven bestaan.

Björn RZOSKA
Imade ANNOURI
Stijn BEX